

9 Μαρτίου 2017

Αριθμ. Πρωτ.: 225915/11023/2017

Πληροφορίες: Αντωνίνα Παπαθανάσογλου

ΔΗΜΟΣ ΚΕΡΚΥΡΑΙΩΝ
Λ. Αλεξάνδρας 6Α
491 00 Κέρκυρα

ΔΗΜΟΣ ΚΕΡΚΥΡΑΙΩΝ
Δ/ΝΣΗ ΠΟΛΕΟΔΟΜΙΑΣ
Λ. Αλεξάνδρας 6^Α
49100 Κέρκυρα

ΟΡΓΑΝΙΣΜΟΣ ΛΙΜΕΝΑ ΚΕΡΚΥΡΑΣ
Νέο Λιμάνι
49100, Κέρκυρα

ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑ ΙΟΝΙΟΥ ΠΕ ΚΕΡΚΥΡΑΣ
ΓΕΝΙΚΗ ΔΙΕΥΘΥΝΣΗ ΑΝΑΠΤΥΞΙΑΚΟΥ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΙΣΜΟΥ, ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝΤΟΣ ΚΑΙ ΥΠΟΔΟΜΩΝ
ΔΙΕΥΘΥΝΣΗ ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝΤΟΣ ΚΑΙ ΧΩΡΙΚΟΥ ΣΧΕΔΙΑΣΜΟΥ
Σαμαρά 13
49100, Κέρκυρα

ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑ ΙΟΝΙΟΥ ΠΕ ΚΕΡΚΥΡΑΣ
ΓΕΝ. Δ/ΝΣΗΣ ΔΗΜΟΣΙΑΣ ΥΓΕΙΑΣ & ΚΟΙΝΩΝΙΚΗΣ ΜΕΡΙΜΝΑΣ
Δ/ΝΣΗ ΔΗΜΟΣΙΑΣ ΥΓΕΙΑΣ Π.Ε. ΚΕΡΚΥΡΑΣ
Σαμάρα 13,
49100, Κέρκυρα

ΕΛΛΗΝΙΚΟΣ ΟΡΓΑΝΙΣΜΟΣ ΑΝΑΚΥΚΛΩΣΗΣ (ΕΟΑΝ)
Δ/ΝΣΗ ΕΝΑΛΛΑΚΤΙΚΗΣ ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗΣ
Πατησίων 147
11251, Αθήνα

ΠΕΑΠΖ ΚΕΡΚΥΡΑΣ
Εθν. Κέρκυρας-Παλ/τσας
491 00, Κέρκυρα

**Θέμα: Διαμαρτυρία για απόρριψη υλικών εκσκαφής στο λιμάνι της Κέρκυρας και διαχείρισης
ΑΕΚΚ**

Αξιότιμοι κύριοι,

Ο Συνήγορος του Πολίτη στο πλαίσιο των αρμοδιοτήτων του κατά το άρ. 103 § 9 του Συντάγματος και το ν.3094/2003 εξετάζει αναφορά του σωματείου *** σχετικά με ζητήματα απόρριψης υλικών εκσκαφής στο λιμάνι της Κέρκυρας και διαχείρισης ΑΕΚΚ.

Ειδικότερα, το αναφερόμενο σωματείο μας ενημερώνει ότι έχουν κατατεθεί δύο αιτήσεις προς την Περιφέρεια Ιονίων Νήσων και στον Οργανισμό Λιμένος Κέρκυρας αφενός της εταιρείας

«Ανακύκλωση Αδρανών Νότιας Ελλάδας» (από τα μέσα Φεβρουαρίου 2017) και αφετέρου του προσφεύγοντος σωματείου (στις 06.03.17).

Στην Αρχή έχει κοινοποιηθεί σχετικό ψηφιακό υλικό το οποίο αποτυπώνει την εξαιρετικά μεγάλη απόρριψη ΑΕΚΚ και άλλων αποβλήτων εντός της ζώνης λιμένα της Κέρκυρας, με αποτέλεσμα να έχει δημιουργηθεί Χώρος Ανεξέλεγκτης Διάθεσης Απορριμμάτων (ΧΑΔΑ). Επίσης, στον όγκο των αποτιθέμενων αποβλήτων εικάζεται ότι ευρίσκονται και επικίνδυνα απόβλητα (πχ. οικοδομικά υλικά που περιέχουν αμίαντο κλπ.). Περαιτέρω, κρίνεται ως πιθανή η ρύπανση των θαλασσιών υδάτων δεδομένου τα απόβλητα βρίσκονται πλησίον της θάλασσας και προφανώς παρασύρονται με τις βροχοπτώσεις.

Πρέπει να τονιστεί ότι η απόρριψη των αποβλήτων πραγματοποιείται εντός του περιφραγμένου χώρου του λιμένα.

Με βάση τα ανωτέρω, ως προς το θεσμικό πλαίσιο που διέπει το ζήτημα, θα θέλαμε να επισημάνουμε τα κάτωθι:

A. Διαχείριση Αποβλήτων

Η ΚΥΑ 50910/2727/2003, «Μέτρα και Όροι για τη Διαχείριση Στερεών Αποβλήτων - Εθνικός και Περιφερειακός Σχεδιασμός Διαχείρισης», σε συμμόρφωση με τις Ευρωπαϊκές Οδηγίες, απαγόρευσε την ανεξέλεγκτη διάθεση και απόρριψη στερεών αποβλήτων (αρ. 10, παρ. 2). Με βάση το αρθρ. 30 του ν. 1650/86 όπως τροποποιήθηκε από το αρθρ. 21 του ν. 4014/11 ορίζεται: «*Σε φυσικά ή νομικά πρόσωπα που προκαλούν οποιαδήποτε ρύπανση ή άλλη υποβάθμιση του περιβάλλοντος ή παραβαίνουν τις διατάξεις του παρόντος ή των κατ' εξουσιοδότησή του εκδιδόμενων διαταγμάτων ή υπουργικών αποφάσεων ή αποφάσεων της Αποκεντρωμένης Διοίκησης ή της Περιφέρειας, ανεξάρτητα από την αστική ή ποινική ευθύνη, επιβάλλεται ως διοικητική κύρωση πρόστιμο από πεντακόσια (500) μέχρι δύο εκατομμύρια (2.000.000) ευρώ*». Επιπλέον, στο άρθρο 37 του ν. 4042/12 προβλέπεται η επιβολή ποινικών κυρώσεων κατά το αρθρ. 28 του ν. 1650/86 σε περίπτωση πρόκλησης βλάβης του περιβάλλοντος από παράνομη απόρριψη αποβλήτων. Περαιτέρω, κατά το αρθρ. 7 παρ. 1 της ΚΥΑ 50910/2727/2003 η συγκέντρωση και η τοποθέτηση των στερεών αποβλήτων γίνεται με ευθύνη του κυρίου που είναι ιδιοκτήτης του χώρου. Στο αρθρ. 15 της εν λόγω ΚΥΑ προβλέπονται οι ποινικές, αστικές και διοικητικές κυρώσεις για τους υπαίτιους παραβάσεων των διατάξεων. Σύμφωνα με το ν. 4042/2012, αλλά και το αρθρ. 94 του ν. 3852/2010, οι Δήμοι είναι υπεύθυνοι για τη διαχείριση των στερεών αποβλήτων και φέρουν την ευθύνη για την αποκατάσταση των ΧΑΔΑ, ενώ στο αρθρ. 44 του ν. 4042/12 προβλέπεται ότι σε περίπτωση παράβασης της νομοθεσίας τα οφειλόμενα ποσά παρακρατούνται απευθείας από τους Δήμους κατά τη διαδικασία κατανομής των κεντρικών αυτοτελών πόρων. Στο σημείο αυτό τονίζεται ότι δεν υφίσταται νομικός ορισμός της έννοιας του Χώρου Ανεξέλεγκτης Διάθεσης Αποβλήτων, οπότε από το γράμμα του νόμου συνάγεται ότι αφορά απόρριψη αποβλήτων οποιασδήποτε ροής.

Τέλος, κατά το αρθρ. 186 παρ. ΣΤ αριθμ. 21 και 22 η Περιφέρεια είναι αρμόδια για τον έλεγχο τήρησης περιβαλλοντικών όρων, προς εφαρμογή της νομοθεσίας για την προστασία του περιβάλλοντος, κατά το άρθρο 26 του ν. 1650/1986 και για την επιβολή προστίμων για θέματα προστασίας περιβάλλοντος, κατά τις προβλέψεις των άρθρων 30 του ν. 1650/1986 και 4 του ν. 3010/2002.

B. Διαχείριση ΑΕΚΚ:

Σύμφωνα με την ΚΥΑ 36259/1757/2010 (αρθρ. 3 παρ. 9) τα Συστήματα Εναλλακτικής Διαχείρισης αναλαμβάνουν τις εργασίες συλλογής, μεταφοράς, προσωρινής αποθήκευσης, επαναχρησιμοποίησης, επεξεργασίας και αξιοποίησης ΑΕΚΚ. Σύμφωνα με το αρθρ. 7 της ως άνω

ΚΥΑ για τα ιδιωτικά έργα τα Στοιχεία Διαχείρισης των Αποβλήτων (ΣΔΑ) υποβάλλονται από τον διαχειριστή στις αρμόδιες πολεοδομικές υπηρεσίες μαζί με άλλα δικαιολογητικά που απαιτούνται για τη χορήγηση ή αναθεώρηση των σχετικών αδειών για ανέγερση κτιρίων, κατεδαφίσεις, επισκευές, τοποθέτηση κάδων σε δημόσιους χώρους κλπ. Αντίστοιχα για τα δημόσια έργα ο διαχειριστής των αποβλήτων οφείλει να καταθέτει στην Υπηρεσία που επιβλέπει το έργο, βεβαίωση παραλαβής των αποβλήτων. Η εν λόγω ΚΥΑ εκδόθηκε σε εφαρμογή των διατάξεων του ν. 2939/01 (όπως αντικαταστάθηκε και ισχύει) περί εναλλακτικής διαχείρισης συσκευασιών και άλλων προϊόντων. Σύμφωνα με τους ορισμούς που παρέχονται με την εν λόγω ΚΥΑ «Διαχειριστές ΑΕΚΚ» είναι οι ανάδοχοι των δημόσιων ή ιδιωτικών έργων (κατασκευαστές, εργολήπτες τεχνικών και οικοδομικών έργων, φορείς εκμίσθωσης εξοπλισμού και παροχής υπηρεσιών προσωρινής αποθήκευσης, συλλογής και μεταφοράς των ΑΕΚΚ) ή ο κύριος του έργου εφόσον δεν έχει αναθέσει το έργο σε ανάδοχο. Η εν λόγω απόφαση εφαρμόζεται στα απόβλητα από εκσκαφές, κατασκευές και κατεδαφίσεις (ΑΕΚΚ), ανεξάρτητα από τη μορφή τους, τον όγκο, το βάρος ή τα επιμέρους υλικά από τα οποία συντίθενται, εξαιρουμένων, όμως, όσων θεωρούνται επικίνδυνα απόβλητα. Ειδικά ως προς τα απόβλητα αμιάντου, βάση του καταλόγου επικινδύνων αποβλήτων τα ΑΕΚΚ δύνανται να είναι επικίνδυνα αναλόγως του ποσοστού των επικινδύνων ουσιών που περιέχουν. Περαιτέρω, σύμφωνα με το ΕΣΔΑ: «Ο σχεδιασμός διαχείρισης των ΑΕΚΚ που περιέχουν αμιάντο στοχεύει στην εκτενή εφαρμογή της επιλεκτικής κατεδάφισης ... Οι εργασίες διαχείρισης των ΑΕΚΚ που περιέχουν αμιάντο θα πρέπει να γίνονται αποκλειστικά από τις αδειοδοτημένες ΕΑΚ αμιάντου και η διάθεσή τους θα γίνεται σε κατάλληλα διαμορφωμένους ΧΥΤ». Ωστόσο, η εφαρμογή αυτής της διαδικασίας είναι σχεδόν ανύπαρκτη δεδομένου ότι δεν έχουν διαμορφωθεί ανάλογα οι ΧΥΤ και τα εν λόγω απόβλητα εξάγονται προς διαχείριση στο εξωτερικό.

Γ. Ζώνη Λιμένος

Σύμφωνα με το άρθρ. 19 παρ. 1 του ν. 2971/01: «*Η χερσαία ζώνη λιμένα αποτελείται από τον αιγιαλό και τους αναγκαιούντες συνεχόμενους παραλιακούς χώρους για την εκτέλεση των έργων που αναφέρονται στο προηγούμενο άρθρο. Όπου υπάρχει σχέδιο πόλεως, το όριο της χερσαίας ζώνης δεν μπορεί να επεκταθεί πέρα από την πλησιέστερη ρυμοτομική γραμμή του εγκεκριμένου σχεδίου πόλεως. Όπου δεν υπάρχει σχέδιο ρυμοτομίας, το όριο της χερσαίας ζώνης καθορίζεται με ανάλογη εφαρμογή της παραγράφου 5 του άρθρου 7*». Ακολούθως με το άρθρ. 22 παρ. 1 ορίζεται ότι: «*Οι χώροι και όλα εν γένει τα κτήματα, που περιλαμβάνονται στη ζώνη λιμένα είναι κοινόχρηστα δημόσια κτήματα και ανήκουν στο Δημόσιο κατά κυριότητα, η χρήση όμως και η εκμετάλλευσή τους ανήκει στον οικείο φορέα διοίκησης και εκμετάλλευσης λιμένα...*».

Δ. Ρύπανση Θαλασσών

Κατά το άρθρ. 1 του ν. 55/98 με τον οποίο κωδικοποιήθηκε ο νόμος 743/77 Το άρθρο 84 του ν. 4316/14 παρ. 6 εδ. στ. προβλέπει ότι με τον όρο απορρίμματα εκλαμβάνονται «*Τα πάσης φύσεως στερεά ή ημίρρευστα κατάλοιπα που αποβάλλονται από πλοία, δεξαμενόπλοια και εγκαταστάσεις ξηράς*». Παράλληλα ως εγκαταστάσεις ξηράς νοούνται «*... Τα διυλιστήρια πετρελαίου, οι εταιρίες αποθήκευσης, διακίνησης και εμπορίας πετρελαιοειδών και επιβλαθών ουσιών, τα ναυπηγεία, οι επισκευάσθηκες βάσεις πλοίων, οι χερσαίες ευκολίες υποδοχής καταλοίπων, τα διαλυτήρια πλοίων, οι κάθε είδους λιμενικές εγκαταστάσεις, οι λουτρικές εγκαταστάσεις, οι εγκαταστάσεις ιχθυοκαλλιέργειών, τα ξενοδοχεία, τα εστιατόρια, οι οικίες, οι εγκαταστάσεις αφαλάτωσης, οι βιομηχανίες και βιοτεχνίες και κάθε είδους επιχειρήσεις που είναι εγκαταστημένες στη θάλασσα, σε παράκτιους χώρους ή στην ενδοχώρα και χρησιμοποιούν τη θάλασσα και τις ακτές άμεσα ή έμμεσα για τις λειτουργικές τους ανάγκες ή έχουν άμεση ή έμμεση δυσμενή επίδραση στο θαλάσσιο περιβάλλον*». Σύμφωνα με το άρθρο 30 παρ. 6 του ν. 1650/86, όπως τροποποιήθηκε και ισχύει, προκειμένου για εγκαταστάσεις κατά την έννοια του άρθρου 1 περίπτωση στ' του Ν. 743/1977 - όπως κωδικοποιήθηκε με το Π.Δ. 55/1998 (ΦΕΚ 58 Α) - που ρυπαίνουν τη **θάλασσα**, σε περίπτωση πρόκλησης **ρύπανσης θάλασσας** με απόβλητα ή πιθανού κινδύνου πρόκλησης αυτής, εφαρμόζονται

οι διατάξεις του ν. 743/1977. Στους υπεύθυνους πρόκλησης ρύπανσης επιβάλλονται οι κυρώσεις που προβλέπονται από τα άρθρα 13 και 14 του εν λόγω νόμου και επιβάλλονται ανεξάρτητα από την επιβολή άλλων κυρώσεων που προβλέπονται σε άλλες ειδικότερες διατάξεις της κείμενης νομοθεσίας. Αρμοδιότητα για τον έλεγχο της ποιότητας των θαλασσίων υδάτων, σύμφωνα με το ν. 3172/03 έχει η Δ/νση Δημόσιας Υγείας και Πρόνοιας της Περιφέρειας.

Τέλος, σύμφωνα με το άρθρ. 1 του ΠΔ 148/2009, όπως αυτό αντικαταστάθηκε από το άρθρ. 33 του ν. 4409/16, ως περιβαλλοντική ζημία νοείται και: «...β) Η Ζημία των υδάτων, ήτοι οποιαδήποτε ζημία επηρεάζει δυσμενώς σε σημαντικό βαθμό: αα) την οικολογική, χημική ή ποσοτική κατάσταση ή το οικολογικό δυναμικό των υδάτων, όπως ορίζουν ο Ν. 3199/2003 (Α'280) και το Π.δ. 51/2007 (Α' 54) που θεσπίστηκαν για την ενσωμάτωση της Οδηγίας 2000/60/ ΕΚ, εξαιρουμένων των δυσμενών επιπτώσεων στις οποίες εφαρμόζεται η παρ. 7 του άρθρου 4 του ανωτέρω Π.δ., ή ββ) την περιβαλλοντική κατάσταση των θαλάσσιων υδάτων, όπως ορίζει ο Ν. 3983/2011 (Α' 144), για τις πτυχές της περιβαλλοντικής κατάστασης του θαλάσσιου περιβάλλοντος που δεν καλύπτονται από το Ν. 3199/2003 και το Π.δ. 51/2007».

Με βάση τα προαναφερόμενα:

1. Ο Οργανισμός Λιμένος Κέρκυρας και ο Δήμος Κέρκυρας, κατά λόγο αρμοδιότητας, παρακαλούνται να προβούν άμεσα στις απαιτούμενες ενέργειες για την απομάκρυνση των αποβλήτων, σύμφωνα με τη νομοθεσία περί διαχείρισης ΑΕΚΚ, αλλά και σύμφωνα με τη γενικότερη νομοθεσία περί αποβλήτων.
2. Παρακαλείται τόσο η Δ/νση ΠΕΧΩ όσο και η Δ/νση Υγείας της ΠΕ Κέρκυρας να προβούν στις αναγκαίες αυτοψίες για τη διαπίστωση της κατάστασης προβαίνοντας σε αναλυτική καταγραφή του είδους των αποβλήτων και σε μετρήσεις για το επίπεδο ρύπανσης της θάλασσας, σύμφωνα με την κείμενη νομοθεσία. Κατόπιν των σχετικών ελέγχων παρακαλούμε να τηρηθούν όλες οι νόμιμες κυρώσεις (ποινικές και διοικητικές) που προβλέπει η νομοθεσία περί αποβλήτων, αλλά ο ν. 1650/86. Επίσης, κρίνουμε αναγκαία την έρευνα περί επικινδύνων αποβλήτων και την εισήγηση των υπηρεσιών περί ορθής διαχείρισής τους προς τον Οργανισμό Λιμένος Κέρκυρας και το Δήμο.
3. Η Πολεοδομία του Δήμου Κέρκυρας ζητείται να μας ενημερώσει το συντομότερο δυνατό για την εικαζόμενη προέλευση των εν λόγω αποβλήτων με βάση τις άδειες κατεδάφισης που έχουν εκδοθεί.
4. Η ΠΕΑΠΖ Κέρκυρας παρακαλείται να προβεί στους απαιτούμενους ελέγχους για την εφαρμογή της νομοθεσίας περί περιβαλλοντικής ευθύνης (ΠΔ 148/09).
5. Τέλος, επιθυμούμε να ενημερωθούμε από τον ΕΟΑΝ για τα συστήματα διαχείρισης ΑΕΚΚ που υπάρχουν στη νήσο και αν κρίνεται ότι αυτά επαρκούν.

Κατόπιν των ανωτέρω σας παρακαλούμε να μας ενημερώσετε για τις απόψεις σας επί του θέματος και τις τυχόν ενέργειες στις οποίες προτίθεστε να προβείτε.

Για κάθε περαιτέρω πληροφορία ή διευκρίνιση θα είμαστε στη διάθεσή σας.

Με Τιμή

Ιωάννης Π. Σαγιάς
Βοηθός Συνήγορος του Πολίτη

Κοινοποίηση:

- ***

- ΑΠΟΚΕΝΤΡΩΜΕΝΗ ΔΙΟΙΚΗΣΗ ΠΕΛΟΠΟΝΝΗΣΟΥ, ΔΥΤΙΚΗΣ ΕΛΛΑΔΑΣ & ΙΟΝΙΟΥ
ΓΡΑΦΕΙΟ ΓΕΝΙΚΟΥ ΓΡΑΜΜΑΤΕΑ
Ν.Ε.Ο. ΠΑΤΡΩΝ – ΑΘΗΝΩΝ 158
26442 ΠΑΤΡΑ